

Fra Grundbogen til religion & systeme

FAKTA OM RELIGION I DET SENMODERNE SAMFUND

SEKULARISERING OG AFSEKULARISERING

Sekularisering: Religion adskilles gradvist fra og mister indflydelse på centrale dele af samfundslivet og moralen i takt med, at naturvidenskaben overtager forklaringer på verdens indretning.

Afsekularisering: Religion bliver igen en synlig del af samfundet og fungerer på det personlige plan som identitetsmarkør.

GENFORTRYLLELSE

Betegnelse for den proces, at det igen er acceptabelt at tro på det, som den rationelle videnskab ikke kan forklare. Det kommer fx til udtryk i fascinationen af det spirituelle, fantasy-genren, alternativ helbredelse og new age.

DEN RELIGIØSE AKTØR

Det senmoderne menneske er et selvbestemmende individ, der aktivt og reflektivt tager stilling til religion. Religion bliver et spørgsmål om personligt valg, som man vælger til eller fra i overensstemmelse med ens overbevisning og ønsker.

PLURALISME

Pluralis betyder "flere". På grund af globalisering møder det senmoderne menneske flere religioner end tidligere, hvor kristendommen i den vestlige verden havde monopol på sandheden. Vi lever derfor i et pluralistisk samfund, hvor flere religioner konkurrerer om at tilbyde os den bedste forståelse af livet.

SYNKRETISME

Synkretisme betyder, at man udvælger elementer fra forskellige religioner og sætter dem sammen i en ny enhed. Man kan fx sammensætte elementer fra kristendom (tro på Jesus) og buddhisme (tro på reinkarnation),

eller man kan kombinere religion med naturvidenskabelige forklaringer. Man kalder også denne udvikling for "det religiøse supermarked" eller "tag-selv-tro".

IKKE-INSTITUTIONALISERET RELIGION

At religion er institutionaliseret, betyder, at den er bundet til en bestemt social sammenhæng (fx en menighed ved den lokale kirke, centreret om præsten som autoritet) og har et bestemt indhold (fx et luthersk syn på frelse). Ikke-institutionaliseret religiøsitet er derimod mere flydende. Her sammensætter individet selv sin opfattelse og religiøse praksis. New age er et eksempel på en ikke-institutionaliseret religiøsitet.

POLARISERING

Polarisering betyder, at der er stærkt modsatte holdninger til religion og religioners rolle i samfundet. De seneste år har man fx oplevet en polarisering mellem religiøse og ateister/sekularister, som offentligt bekæmper religionens indflydelse i det offentlige rum.

MAKSIMALISME/MINIMALISME

Man skelner mellem forskellige grader af *religiøs engagement*:

Maksimalisme: Maksimalisters mål er, at hele tilværelsen underordnes religionen, både privat og offentligt. Jehovas Vidner er et eksempel på maksimalisme.

Minimalisme: Minimalister derimod indrager kun religionen i deres liv i et meget lille omfang. Kristne, der kun bruger kirken til barnedåb, bryllup og begravelse, er eksempler på minimalister.